

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, $\frac{1}{2}$ évre 6 frt, $\frac{1}{4}$ évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, $\frac{1}{2}$ évre 7 frt, $\frac{1}{4}$ évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petít sor egyező 10 kr, minden következésnél 8 kr. Bélyegdíj külön 20 kr. Nyiltér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADINYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Hiu reménykedés.

Arad, július 16.

(—s) Ott vagyunk ma ismét az ellenzéki sajtó híreszteléseivel, a hol a korábbi szabadelvű kormányok is voltak, mert hát az ellenzéki orgánumok nem fogynak ugyan ki a mindenféle kacsa-hirek kigondolásából, de minden ebbeli leleményességük mellett a természetesen bizonyos ismétlésekbe bele esnek. Így mostanában arra került a sor, hogy az ellenzéki lapok a Bánffy-kabinet tagjai között fölmerült surlódásokról adnak számot, melyek állítólag onnan eredtek, hogy báró Bánffy Dezső miniszterelnök az egyes szakminiszterek ügykörébe illetéknél nagyobb ingerenciát gyakorol, ami természetesen nem történhetik konfliktusok előidézése nélkül, mert a kabinet tagjai nem tűrhetik azt, hogy a miniszterelnök hatáskörét az ő rovásukra az omnipotentia határáig kiterjessze.

Igazán mulatságos dolog ezeket a jól értesültséget szinlelő híreket olvasni, melyeknek az ellenzéki sajtó nagy propagandával igyekszik hiszékeny közönséget szerezni. Mulatságos pedig azért e híreknek regisztrálása, mert azoknak szigorú kritikája arról győz meg, hogy az ellenzék teljesen eszeveszetten gyártja alapos híreit. Pártszenvédélye annyira elragadja, hogy mindenről megfélemedezik s ekképen önnönmagával a legvastagabb ellenmondásokba keveredik.

Ime most azt hirdeti Bánffy Dezsőről, hogy minden hatalmat magához ragad és egymaga akarja gyakorolni a kormány-

hatalmat, a mely ressortok szerint megszokva szokott lenni. Most attól félti az ellenzék az országot, hogy báró Bánffy Dezső tulságos hatalomra kap, ellenben csak néhány hóval ezelőtt, midőn a király bizalma báró Bánffy Dezsőt állította a magyar kormány élére, az ellenzék gunyos hahotát erőltetett és kárörvendezve hirdette, hogy Bánffy mihamarább meg fog bukni, mert képtelen a miniszterelnöki állás betöltésére. Mig tehát azelőtt nagyon gyengének tartotta az ellenzék Bánffyt, most meg tulságosan erősnek találja. Szóval bármit tesz is Bánffy Dezső, azt ellenzék tetszését és meglegedését sohasem nyerheti meg, mert az ellenzék mindig keres és talál is okot nem tetszése és elégedetlensége indoklására és mert ennek egyedüli oka csakis az, hogy báró Bánffy Dezső a miniszterelnöki székben ül.

De bármi módon igyekezzék is az ellenzék ellenséges indulatát kimutatni, ez semmiképen sem érintheti a miniszterelnök állását. Bánffyt a parlamenti többség támogatása folytán ültette a kormányelnöki székbe a király bizalma, s ezzel a két tényezővel szemben erőtlennek bizonyul minden egyéb erő vagy hatalom, mert parlamentáris viszonyok között csakis a koronának és a népképviseleti kamara többségének elhatározása bírhat befolyással a kormány pozíciójára, ezek pedig ugyancsak határozott és félremagyarázhatlan módon foglaltak állást báró Bánffy Dezső mellett, aki foszlányokra tépte szét az ellenzéknek holmi átmeneti kormányra vonatkozó reményeit.

Hazafiság, törvényesség.

Arad, július 16.

Két egymástól különböző, tulhajtott értelmében könnyen ellenkező fogalom. Amaz eszményi, érzelmi, emez inkább gyakorlati, hogy úgy mondjam anyagi. Amazt óhajtom, dicsérem, ezt megkövetelendő pro és kontra egyaránt. Szeretnők, ha nemzetiségeink velünk egybeforrva, átérezve, hogy egy a célunk, egy a létünk, hogy összetartozandók vagyunk amíg ez országban élünk, velünk együtt munkálnának a közös jólétet biztosító emelkedésben, szeretnők, ha velünk együtt éreznék azt a nagy érzést, mely olykor megrezzenve benünk, tudunkra adja, hogy akik egymás mellett élünk, s küzdünk a létért, nem idegenek, nem pusztá versenytársak, de érzelmileg egyek vagyunk, szóval szeretnők, ha akik itt ez országban velünk együtt élvezve államiságunk előnyeit, élnek, velünk együtt éreznék az együvé valóság érzését: a hazafiságot. Szeretnők! Hasztalan, ezt nem erőszakolhatjuk. Ő nekik vannak álmaik, vonzza őket az álom, mint a holdkóroszt az ábrándos csalóka fény-sugár. Ne erőszakoskodjunk a beteggel, fel ne riasszuk, de vonjunk korlátot a meredek párkányon, hogy le ne szédülhessen, bukásában fennakadjon. Vonjunk korlátot, s aztán hagyjuk az álmodót, hadd fusson éjjente a csalogató lidércz után, — nem veszélyes immár — nappal megbizzuk tudós doktorokra, gyógyítsák a baj gyökerét.

Azt a korlátot meg is építették, erkélyt vontak az épület ormán körül — talán nagyon is széleset — s ennek azt a nevet adták: 1868. évi 44. törvényczikk a nemzeti és egyenjogúság tárgyában, s

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Emlékek.

Guy de Maupassant hátrahagyott írataiból. —
Fáradhatlanul dolgoztak . . . de mit ért, még is volt sok gond, sok nehéz, keserű gond.
Mit ért az, hogy még fiatalok voltak és nagyon szerették egymást, egy óráig sem örülhettek életüknek. Egész nap munkában telt el és aztán ha jött az este és meggyújtották a lámpát, ismét csak dolgozni kezdtek.
A férfi íróasztalára hajolva vetett betűt betű után, hogy márszeméi kápráztak és hátgerinczébe nyilalást érzett, az asszony pedig, kézimunkával kezében, hímizte arany és ezüst fonállal azokat a szép, fantasztikus virágokat, amelyekben aztán gasdag, forangu nők gyönyörködtek.
Néha kiesett kezéből tü és fonál és fejét hátra hajtva, halkán fűsöhajtott.
— Ah! annyira fáradt vagyok, de annyira!
A férfi is sóhajtott, egy pillanatra letette a tollat, hozzá lépett, megsimogatta haját és csókot lehelt homlokára.
Az asszony halásan mosolygott rá és elűnt a boru mindkettőjük homlokáról.
Hiszen annyira szerették egymást!
De a szerelemnek is van szüksége napsugárra és a gondok olyan sötét árnynyal borították be az ő szerelmüket.
Néha aztán a sok munka, a gond idegességűtették a férfit, nyers is volt néha és a munkától szintén elcsigázott asszony nem

volt többé olyan gyöngéd, mint szerelmük legelején, mikor a gondok mellett is ráért szeretni — csak szeretni . . . És ez volt a legkeserűbb! Végre jó állást kapott a férfi, évekig kitartó szorgalma megtermette édes gyümölcsseit.

És csodálatos, most mikor már nem kellett többé úgy dolgozni, nem voltak gondjaik, a sok keserűség, a sok kölcsönös bánat'om annyira elidegenítette őket egymástól, hogy szíveik egészen meghidegültek.

A férfi azt hitte, hogy az asszony nem boldog többé, ez viszont mindig azt vetette férje szemére, hogy oldalán csupa nyűg élete és hogy bizonyára arra gondol, hogy változtasson a sorsán.

Mennyivel boldogabbak voltak azok a gondteljes napok, mikor a férfi éjjelről-éjjelre irt asztala mellett és a nő sem fektűt le, hogy mindig közelében lehessen, biztatni a csüggeteg perczekben.

Nyár lett ismét és egy napon, mikor a férfi hazajött és szokásból talán inkább homlokán csókolta nejét, így szólt:

— Szabadságot kaptam, nyoloz nap mulva kezdem meg.

— Ah! Ez igen derék dolog — mondá a nő — csak pihen ki magadat.

— Reád is elfér egy kis pihenés.

A nő csodálkozva nézett a férfitra.

— Reám? Hiszen én már réges-régen alig dolgozom valamit.

— Mindegy, a falusi levegő neked is jót

log tenni — folytatá a férfi — mult napokban délután kirándultam ide a közelbe és béreltem a számunkra lakást.

— De az Istenért, mit gondolsz — vágott szavába a nő — a költségek . . .

— A férfi büszke fölényvel mosolyodott el: — Bohó vagy, hiszen vége a régi nyomoruságunk, tehetjük.

Mind a ketten hosszán, mélyen néztek egymás szemébe és aztán szólanul fordultak félre.

Ugyan egyet gondoltak.

Mennyivel boldogabbak voltak abban a nyomoruságban, akkor legalább szíveik voltak egygyé forrva, mig most . . .

— Nyoloz nap mulva csakugyan kiköltöztek és ott laktak a dombos, erdős vidéken, a szép svájci stylben épült kis nyaralóban.

Gyönyörű nyári napok voltak, a levegő édes, telve napsugárral, balzsammal, de azért az idő néha egy kissé mégis hosszú volt, mert bizonyos rendszeres élethez lévén szokva, mind a ketten nem igen tudtak mit csinálni a sok szabad órával.

Aztán meg folyton együtt is kellett lenniök, a mitől szintén régen elszoktak már.

Néha úgy a férfi, mint a nő azon kapták rajta egymást, hogy hosszán el-elnezik egymást és úgy tet zett mind a kettőnek, mintha egy régen nem látott képet látna viszont.

A férfi elnézte a nő sugar alakját, melyet

hogy az erkélyről le ne lépjen az álmodó, magas rostélyt emeltek oldalára, s elnevezték a büntettekről szóló 1878. évi 5. törvény-cikknek.

Azt mondják, s nap-nap után érezzük, hogy az 1868: 44. sok czélszerűtlen intézményt tartalmaz, látván az ennek alapján erősödő nemzetiségi viszálykodást, h a z a f i s á g u n k sürgeti módosítását, de t ö r v é n y t i s z t e l e t ű n k megköveteli, hogy amíg a benne foglalt elveket a törvény szankciója védi, azokat tiszteljük s akik azok szerint cselekszenek, habár cselekedetük oktalan, botor, hazafiságunkat sértő, ne bántuk ezeket, ne támadjuk őket, mert ez esetben ők lesznek azok, akik törvényes alapon állanak, s mi akadunk fenn abban a korlátban, melyet az 1878: 5. állít elénk, s mely a törvény ellen, izgatást bünteti.

Nem pusztán elmélkedés, nyári dolos far niente az a mi ezeket elmondhatja velünk: egy minapi eset ösztönöz felszólalnunk. Egy megyebeli község képviselőtestülete egyhangulag elhatározta, hogy jegyzőkönyvi s ügykezelési nyelve ezután a r o m á n legyen, s e határozatot szavazatával támogatta a jegyző is. A helyi lapok megbotránkozással teljes híreit átvették a pestiek is, azzal a záradékkal együtt, hogy elvárják a hazafiatlan határozat megváltoztatását a felettes hatóságtól.

Legyen szabad itt két körülményt konstatálnom: először, hogy a községi képviselőtestület összes tagjai — nevük után ítélve — román parasztok, akik nagyon valószínűleg nem tudnak magyarul saját, éveken át tartó indolenciánk s a magyar nyelv tanításáról szóló törvény végre nem hajtása folytán; a magyar ügyvitelt nem értik, noha azért sok tekintetben felelősséggel tartoznak, másfelől pedig konstatálni kívánom azt, hogy az 1868: 44. t. cz. 20. §-a a községek szabad teteszésére bizza az ügykezelési nyelv megválasztását s így ezen egyhangú községi határozat bármily elszomorító, törvényszerű és felettes hatóságok által meg nem változtatható.

Sok helytelen intézkedés van kétségen kívül a nemzetiségi törvényben a nyelvhasználat tekintetében, — de ezt a 20. §-t alig merném mai viszonyaink között megtámadni. Azok a községi képviselők csekély intelligenciájuknál fogva amúgy is keveset értenek a hivatásukhoz tartozó ügyekből, — de ha ezeket egy általuk nem értett — sajnos, hogy

még mindig nem értett — nyelven kell intézniök, kétségtelenül illuzórius egész működésük.

Es ha mindez így igaz, akkor indokolatlannak kell tartanunk azt a támadást, a mely a kérdéses községi határozat megszavazói ellen irányult. Jóhiszeműség, nemes hazafiság sugallhatta, a támadások írója egyénileg felháborodhatott miatta — és mégis személyeket támadnia nem volt joga, merthaz cselekedetük helytelen, akkor is törvényes.

Nem vezet engem a vak oppurtunitás, nekem is vannak eszményeim, szeretném én is, hogy magyar legyen ez országban — nem annyira a nyelv csupán, — mint inkább a szív, hogy ne a törvény, hanem a hazafiai kötelesség érzése legyen a vezető, — ámde látom, hogy saját Pató Páloskodásunk folytán mindez még ma is csak ábránd s tudom, hogy érzelmeket senkibe máról-holnapra belediktálni nem lehet, s ezért be kell értnünk egyelőre azzal is, ha a törvény korlátait át nem lépik. Es ha a törvény korlátain belül, törvényes alapon tehetnek olyasmint, a mi ellen fellázadt beununk a józan hazafiság, akkor szólaljunk fel a helytelen törvény ellen, de nem az azt helyesen alkalmazók ellen.

A hazafiságot hasztalan követeljük, arra előbb nevelni kell az embereket. Allítsunk iskolát, tanítsuk meg az idegen nyelveket magyar szóra, — aztán követeljük tőlük csak, hogy értsenek azon. Es tanítsuk meg őket, a a törvényt tisztelni, annak engedelmességni az által, hogy magunk is tiszteljük, megtartjuk még a helytelen törvényt is. Legfőképpen pedig ovakodjunk a nemzetiségi kérdésben könnyelműen csak egy szót is kimondani, jusszon eszünkre M o l d o v á n Gergely panasz, a ki az oláh kérdés elmérgesedésének okául nagy részben az újságok gyakran kellő ismeret hián való, igaztalan gravaminális politikáját állítja elénk. Békés munka helyett harcolunk egymással, s e harozban az, aki az elnyomatásról panaszokodik, természetesen előnyben van; ő nekik csak a stilus mesterségét, a színezést kell érteniök, — a ki ellen a hazug vád ellen sikra áll, sokat, nagyon sokat tudjon, s az igazsággal vértesse magát, hogy hogy a panaszokodók divatos költészetét a syllogismusok prózájával megdönthesse.

SZÖLLŐSI ZSIGMOND.

Sztambulovot leszúrták.

— Politikai orgyilkosság. —

— július 16.

Szófiából az a megdöbbentő hír érkezik, hogy ott tegnap éjjel Bulgárország volt diktátora és miniszterelnöke, Sztambulov ellen gyilkos merényletet követtek el. A tudósítások még nagyon hézagosak, amit a Szófiában uralkodó nagy izgatottságnak és zürzavarnak kell tulajdonítanunk, de az az egy már most is bizonyosnak látszik, hogy a gyilkosság okát a politikában kell keresnünk.

Egyik tudósítás arra is czéloz, hogy a merénylet összefüggésben áll a Bulgáriának Oroszországhoz való viszonyában beállott fordulattal és hogy a merénylők az Oroszországgal való békét azzal akarták elérni, hogy lelőtték és leszúrták azt az embert, ki az Oroszországgal való kibékülést lelkének egész erejével ellenezte, és aki életének hivatását abban kereste és látta, hogy hazáját az északi óriástól függetlenné tegye.

A Szófiából jul. 15-iki kelettel érkezett táviratok így hangzanak:

Sztambulov ma este merényletnek esett áldozatul. A merénylők három törzsúrát ejtettek Sztambulovon.

Sztambulov — úgy látszik — politikai gyilkosságnak esett áldozatul. Az utcán négy ember megtámadta és revolverlövészekkel és törzsúrással életveszélyesen megsebesítette. Sztambulov még eddig nem halt meg, de állapota, úgy látszik, reménytelen. Sztambulov kíséretében Petkov volt. A merénylet nagyon népes utcában történt.

A Sztambulov ellen elkövetett merénylet híre az egész városban valóságos riadalmat keltett. Mindenki tudta ugyan, hogy a volt miniszterelnöknek sok politikai ellensége van, de azt még sem hitte senki sem, hogy fanatikus ellenségei gyilkos merényletet kövessenek el ellene. Úgy látszik, hogy a merénylők előbb bevárták a Pétervárra küldött bolgár deputációtól érkező híreket és csak miután arra számíthattak, hogy Oroszország megint kegyeibe fogadta a bolgárokat, merték Sztambulov ellen a gyilkosságot elkö-

anyanyiszor megénekelt egykoron, az átlátszó finom teint, az üde piros ajkakat, amelyek egyszerre olyan üdének, leányosnak tünnek fel előtte ismét.

Viszont a nő is el-elmélázott a férfi arczán és eszébe jutott, mennyire tetszetek neki egykoron ezek a sötét, bársonyos szemek, az a domboru, gondolatlalteljes homlok és a sűrű, fekete haj, amely immár a halántékon itt-ott ritkul és ezüst szálakkal van beszöve . . .

Egyszerre csak, éppen egy erdei ösvényen mentek, mind a ketten egyszerre álltak meg és a férfi homlokát, kissé összevonva, bánatos hangon mondá:

— Emlékezel még?

A nő némán intett fejével.

Egyszer szülőivel is itt nyaralt volt és akkor öamerkedett meg Guidóval, a szegény íróval.

Ezen hasonló szép nyári napon ugyancsak ezen az ösvényen haladtak tova.

A hársak kábitó illata telíté a levegőt és az alkonyi ég biboros sugarai fénybe vonták alskját.

— Szeretem! — suttogá Guidó és megfogta a kezét.

— En is! — viszonzá Claire halkan és eifordította a fejét, hogy az ifju ne lássa pírulását.

Oh, jól emlékezik még arra a csókra is, amelyet Guidó ajkára nyomott, ott ahol az a vén, korhadó füzfá áll és oldalt kanyarodik az út, a vasúti töltések felé.

— Milyen boldogok voltunk akkor, — suttogá Guidó, akinek poetikus temperamentumát egészen hatalmába kerítette a visszaemlékezés, akkor még úgy szerettél.

Bánat, szemrehányás, talán önvád is hangzott a férfi szavaiban.

— Te is szerettél akkor! — hangzott tompán a nő felelete.

Egy darabig mozdulatlanul álltak még ott, mintha örökre lelkükbe akarták volna vésní ifju szerelmük boldog színhelyét, akkor aztán megindultak, lassu, vonatott léptekkel, mindig, mindig azon a virágos ösvényen haladva, amelyen egykor.

Néhány év és mennyi küzdés, mennyi szenvedésen ment keresztül azóta a két lény . . .

A munka, a gondok megtörték őket és a rajongó szerelmes ifjuból, nyera, durva ember lett, a leányból egy hideg, apatikus asszony, aki rőtta le az egyik napot a másik után, anélkül, hogy várt volna valamit a jövőtől.

Pedig most már éihettek volna nyugodtan, igazán boldogan, a fészék puha, meleg volt és bánat, gond nem zavarta életüket.

A férfi egyszerre újra megállt és hosszan, mélyen tekintett az asszonyra.

Szemében ismét ott lángolt az a osábitó varázs, amely Clairet annak idején megbabonázta és kezét nyújtotta a nő felé.

— Claire, tudnál-e még úgy szeretni, mint akkor régen, — akkor mikor még szegények voltunk, mikor még úgy nyomorog-

tunk — de olyan boldogok voltunk, én most is úgy szeretlek.

A nő ránézett a férfira és úgy tetszett neki, mintha az a régi hódító ifju állna előtte, aki ugyanezen a helyen azt kérdezte tőle egykor:

— Szeret? —

Claire hosszan nyugtatta rajta tekintetét és aztán, úgy mint régen, úgy mint akkor halkan suttogta:

— En is! —

A távolban megkondult az estharangszó és a két egymás mellett oly régen, oly idegenül élő ember ismét megtalálta egymást és szívükbe beköltözött az, ami kincsnek, fénynek, mindennél jobban boldogít — a mindenható szerelem!

Küzdalem a pénzért.

— Begény. —

Írta: Ter Hedberg.

Az „Aradi Közlöny” számára, svéd eredetiből fordítva. [18] [Utánnyomás tilos.]

Egyszerre csak felocsudott gondolataiból. A száraz ágak zörejét és surlódását hallotta, s néhány peroz mulva megpillantotta a fiatal bárót, közvetlenül a kunyhónál, melybe be is lépett. — Egy perczre úgy tetszett Jánosnak, mintha Meta felemelkedett volna ülőhelyéről, — de már a következő pillanatban mit sem látott, mert a vér oly erősen tódult agyába,

vetni. A merénylők neveit még nem tudják; azt hiszik, hogy az orosz barát párt által megvásárolt emberek. — Petkov, aki Szambulovot sétáján kísérte, a merénylők reakarta magát vetni, de ő is törzsúrát kapott és semmit sem tehetett Szambulov megmentésére.

A bécsi bolgár ügyvivő éjjelkor értesült a Sztambulov ellen elkövetett merényletről; bővebb részleteket nem kapott; értesülése csak azt mondja, hogy Sztambulov állapota nagyon aggasztó.

Sztambulov a gyilkos merénylet után eszméletlenül összorogyott; barátai lakására szállították, hol négy orvos ápolja. Az orvosok nagyon aggasztónak mondják állapotát; két golyó testébe fúródott, a törzsúrást közliskettőn nagyon veszélyes.

Szófia, július 16. (Saj. tud. táv. Feladatott éjjel 12 óra 35 perczkor.) Az „Agance Balcanique” jelenti továbbá, hogy Sztambulov súlyosan megsebesült fején és karján. Sztambulov két kezét azonnal amputálni kellett.

A sebesült elvesztette eszméletét.

Az orvosoknak nincsen reményük a beteg életben maradásához.

A vizsgálatot azonnal megindították és szakadatlanul tolytatják. A merénylet színhelyén egy török handzsárt, egy erős kést és két revolvert találtak.

Szófia, július 16. (Saj. tud. távirata. Feladatott éjjel 1 óra 50 perczkor.) Sztambulov kocsisát elfogták, mert bűnrészeséggel gyanúsítják.

Szófia, július 15. (Saj. tud. távirata.) Reggeli 1 órakor egy törvényszéki bizottság helyszíni szemlét tartott. Néhány embert Petkov és Sztambulov szolgálójának vallomására elfogtak. Merénylőknek eddig semmi nyoma. Sztambulov beszélni akar, de nem képes. A szolga a kihallgatásnál a vizsgálóbíró előtt kijelentette, hogy Sztambulov, Petkov és ő az Union-klubból kocsin mentek hazafelé, midőn a gyilkosok őket megtámadták.

London, július 16. (Saját tud. táv.) Szófiából érkezett jelentések szerint a Stam-

bulov elleni merényletet négy személy követte el; Sztambulov sebei revolverlövésektől és törzsúrástól erednek.

Szófia, július 16. (Saj. tud. táv.) A kormány tízezer frank jutalmat tűzött ki a merénylők felderítésére. Azt hiszik a bűntény magánbosszu műve. Az orvosok a vérvesztés által gyengeség ellen vérátömlesztést végeztek.

Szófia, július 16. (Saj. tud. táv.) Dacára a városrész élénkségének, ahol két rendőrállomás van, a segélykiáltásokra senki sem jött, a rendőrök állítólag elszaladtak. Az összes külföldi képviselők megjelentek Sztambulovnál; a kormány tagjai közül senki. A jelek arra mutatnak, hogy a kocsi a támadókkal egyetértett. — Sztambulov amputált két karján kívül fején is súlyos sebet kapott. Azt hiszik, hogy a merénylet Belcev meggyilkoltatásáért való bosszu műve.

Belgrad, július 16. (Saj. tud. táv.) Hir szerint Sztambulov délelőtt sebeibe belehalt.

IDÓJÁRAS.

Legnyomás: reggel 7 órakor 762.1 milliméter, délután 2 órakor 760.7 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 20.6, délután 2 órakor C° + 29.8. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor DK. 4, délután 2 órakor N. 2. Felhőzet: reggel derült, délután félderült. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

Heczczkáplán, a javából.

— A ráczkevei Don Juan. —

Ráczkevéről érdekes esetet írnak a P. Hir-lapnak. Az ott lakó s katolikusokból, reformátusokból és görög nem egyesült szerbekből álló polgárság évtizedek óta a legjobb egyetértésben élt egymással. Az egyházpolitikai kérdések fölmerülése után azonban megváltozott a helyzet, mert Steiner püspök egy Knezics nevű volt ferenczrendi szerzetest, mint káplánt helyezett oda. Ez az ember igen rövid idő alatt fölízgatta a kedélyeket s a békés egyetértésnek végét vetett. Egyéb izgatásai mellett Prunyi Andor plebános ellen is izgatott, mert az nem lázította a népet a polgári házasság ellen. A püspök kedvence, e barátból vedlett káplán, a szószékről intézett támadást a plebános ellen, aki a függetlenségi harcban mint honvédtiszt vett részt.

Mikor a katolikus és a református hitközség ezelőtt egy évvel belátta, hogy felekezeti iskoláit

nem képes fűntartani, azt határozta el, hogy az iskoláit községivé fogja tenni. De hát nem sikerült a dolog, mert a heczczkáplán egész dühével neki fogott az izgatásnak, lehetetlenné téve a terv kivitelét. Ennek asután az volt a következménye, hogy a kath. hitközség nem tudta fizetni a tanítóját s így a közigazgatási bizottság az iskolaszéki tagok vagyonára rendelte el a végrehajtást, a tanítói fizetés erejéig.

De hát az iskola ellen való agitálás még semmi ahhoz képest, amit a barát-káplán mások ellen eregetett meg. Mikor azt a Lepsényi nevű papot a budapesti esküdtszék a felségsértés vétségében bűnösnek mondta ki, s mikor a törvényszék elítélte, akkor Knezics a templomban, — amelynek a magyar király a kegyura, — arra szólította fel a híveket, hogy Lepsényi javára adakozzanak. E beszédében a királyt olyan királyhoz hasonlította, kinek igazságtalan ítéleteért majd megjön a bűnhődés. Olyan komisz hangú volt ez a beszéd, hogy az intelligensebb hallgatók dr. Csapó Lóránd főszolgabírónál panaszt emeltek. A főszolgabíró azonnal jegyzőkönyvet vett fel s a káplán lakásán motozást rendelt el, a mely alkalommal nemcsak a gyűjtőívét találta meg, de más kompromittáló iratokat is lelt.

Mikor az otthon nem lévő s hazaérkezéské káplán a főszolgabíró által véghezvitt házkutatásról értesült, újból a szószékre állt, kijelentvén, hogy ő Lepsényit mindig mártírnak tartja. Kijelentette továbbá, hogy mindenki ellenére is ott marad Ráczkevény, mert az ő püspöke, Steiner Fülöp, azt kívánja. Aztán pedig programbeszédet mondott, tudtul adva a híveknek, hogy néppárti programmal, mint képviselőjelölt lép föl. Néhány bigott embert annyira fanatizált, hogy azok dorongokkal látták el magukat s a plebánia előtt foglaltak állást, hogy az esetleg megjelenő csendőrök ellen a káplánt megvédelmezzék. Megjegyzi még a levelező, hogy a káplán ur a prédikáción kívül nagy örömet leli abban, hogy fiatal leányokat gyűjt maga köré s melegen csókolgatja a kezeiket; de a fiatal asszonyoknak is szeret lelki vigasztalást nyújtani, akiktől asután, — bizonyára extra kedvtelésből, — az ablakon keresztül távozik.

IDÓJOSLAS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Július 17. —

Derült. — Száraz. — Meleg.

hogy szeméit egészen elhomályosítá. Örült vágyat érzett, előrohanni és agyonütni mind a kettőt, s görsös erővel kapaszkodott a közeli bokorba, mintha minden áron vissza akarná tartani magát. — Arosát a földhöz szoritotta, hogy ne kiálthasson.

Egy óra mult el így, s asután mit sem hallva, feltekintett. A két szerelmes már a házikóban volt, de a házikó ajtaja félig nyitva maradt.

János négykézláb mászott el rejtekéből a kunyhó mögé, s a falon nyílást keresett, melyen a kunyhó belsejébe pillanthatott.

Végre megtalálta a keresett hasadékot, s már oda közelíté fejét, midőn hirtelen visszakapta azt, egy csók zaját hallva. Egész testét erős borzongás futotta át, az érzelmek zürzavara támadt lelkében: düh, szégyen, harag; megbánta, hogy idáig jött, szeretett volna elfutni, s maga sem tudta, hogy miért. Végre összeszedte minden erejét, s fejét a nyíláshoz helyezte, de ekkor érzelmei legyőzték, s feledve minden óvatosságot, felugrott, elfutott néhány lépésnyire a kunyhótól és a bokrok között a földre vágta magát. Behunyta szeméit, ujjait füleibe dugta, fejét a földhöz nyomta, hogy ne lássa, ne hallja, ne tudja azt a szégyenteljes tettet, mely ő előtte ment végbe.

Nem is tudott, nem is hallott semmit s mégis oly élénk képzelete volt mindenről, ami közötté történt, mintha minden ott ment volna végbe a saját agyában.

Ugy tetszett neki, mintha mind az a valóság, amelyet kerülni óhajtott, általa és benne történt volna meg, mintha mindent feltalált volna megkészserezve, s mintha ez a minden magával ragadta volna, — mintha az egész nagy természet részt vett volna ama boldogságban, a melyből egyedül csak ő volt kizárva.

Az egész erdő hangzott az édességektől és csókoktól, a fák összehajtották ágaikat, mint az ölelő emberkarok, a lombok lehajoltak, mint a szempillák az epedő tekintetekre, a pázsit hullámozott, mint a nők keblei, s még a levegő is terhes volt és forró a szerelemtől.

Es ő is belerohant az általános mámorba, az egész erdő rezgett a kéjtől; éles, sajgó sebei megkönnyültek, eltűntek, a kis halmocska, melyen feje nyugodott, égette őt, mintha egy lángoló arsz érintette volna, — és ő a szenvedély rohamában átkarolta e halmocskát, s csöndes boldogságban szenderedett el, elvesztve öntudatából mindent, ami körülötte volt.

Midőn ismét magához tért, tagjait olyanoknak érezte, mintha köből lettek volna, s alig volt képes mozgatni ujjait. Hallgatódzott. Körülötte minden csendes volt.

Nem a pusztaság üres csendje volt ez, hanem az erdőnek az a sajtóságos némasága, melyen átrezg mindaz az élet, mely a fű növényében zajlik, s mely az ágak és levelek között mozog. Es e csendben különös fájdalom

lepte el szívét, keserű gyűlölet, azon élet ellen, mely kinzá, s melyre újra ébredett. Nagy erőfeszítéssel emelte fel fejét, nyitá ki szeméit, s körültekintett.

Nagyon sokáig szendereghetett, mert már csaknem este volt, s keleten jelentkezett a hold vörös karéja, magasan a láthatár felett, sugaraival áthatolva az erdőn, mely világossá lett egész a tóig. Ismét lehajtá fejét a pázsitra, s egy óra hosszat nyugodott, s asután egyszerre felállt.

Tekintete ekkor a kis kunyhóra esett, s oda ugrott, mintha meg lenne lepve, de azért a legcsekélyebb felindulás sem vett erőt rajta. Ovatosan kerülte meg a kis építményt, szeméit egy nyílásra illesztette, s betekintett. — Midőn meggyőződött arról, hogy a kunyhó üres, gúnyos mosolyal ajkán, egyenesedett fel, s hazafelé indult.

Ugy érzé, mintha egy hosszú betegségből gyógyult volna fel; szíve sokkal erősebben működött, mint eddig; szívéből és ereiből a nyugtalanság, mit oly rég óta érzett s mely a bizonytalanság egy nemétől származott, eltűnt, s helyet adott bizonyos szigorú, hideg nyugalomnak, mely jól eső higgadtságot öntött egész testébe. Nem érezte többé magát gyöngének, ingatlannak és akaratnélkülinek, — hanem erősnek, határozottnak, keménynek, mint az aczél, képesnek mindenre. Ez érzés örömmel töltötte el.

(Folytatása következik.)

Az ezredéves kiállítás.

A kiállítás falujának főtérén, mindjárt az Andrassy-uti főbejárával szemben épül a háziipar kiállításának pavilonja. Az épület a pozsonyi városházának mása lesz, s a pozsonyi iparosok építik. A kiállítás képét adja a magyar háziipar és négy nagy csoportra osztják. Ezek: A fonó- és szövő-iparozások, fonások, füzvesszöböl, hancsból, gyékényből, szalmából, anyagipari cikkek és szappankészítmények.

Mindenik csoport nem csak a készített tárgyak bemutatására szorítkozik, hanem egyúttal teljes statisztikáját adja annak, hogy hány ember foglalkozik az illető háziiparral, hány férfi, nő, gyermek; mennyit tesz az évi termelés és mennyi a munka keresete.

De ezen felül, hogy a kiállítás képét változtatossá s magát a kiállítást tanulságossá tegyék, bemutatják életnagyságu figurákkal és csoportokon a készítés módját is.

Az agyagipari csoportban például egy tűzálló téglából összerakott kis házikó lesz, a melyben a papirmachéból élethűen utánzott zsaluzsányi fazekas, korongján talakat és bögréket készít, egy másik csoport: az öreg ember, az asszony, meg a fiu az anyagot veri, áztatja és gyurja a fazekas kezéhez, egy harmadik pedig a kész fazekakat, talakat bögréket rakosgatja és helyezi el.

A fonó és szövő ipari csoportban látni való lesz a torontáli szőnyeget szövő asszony a szövőszékével, a varottast készítő bányfitynyadi nő, a felvidéki csipeverő leány.

A vessző- és hancs fonó csoportban látható lesz a dorozsmai kosárfonó család munkássága, azon kezdve, mikor a család ifjabb tagjai hántani kezdik a füzvesszőt, végig minden prozessuson, a mint a készülő kosár kézzel-kézre jár, s végre a család fejének a kezéből kerül ki mint formás, kész kosár.

Ugyanigy látható lesz egy hajdunási szálmakalyp-készítő család, s egy gyermekjátékot, babákat, fa-faragásokat csináló bárttai familia. A babukat az illető vidék ruháiba öltöztetik s a szükséges ruhákat, eszközöket, szerszámokat már felvitették Budapestre, s hozzá fogtak a babuk elkészítéséhez.

Füredi levelek.

A gyergyói havasok között.

Borszék, július 15.

Költői ihlettség ragadja meg annak lelkét, ki a természet pazar szépségével dusan megáldott Borszékot, hazánk eme páratlan gyöngyét megtékinti.

Sűrű fenyvesekkel koszorúzott havasok övezik köröskörül; égbe nyúló bércei, a léptenyomon csobogó patakok, kies, vadregényes völgykatalanok önkénytelenül rezgésbe hozzák az ember szívét, mely a legszembetűnőbb érzélemtől dobogva, felsóhajtozik: „Leborulok előtted istenem, hatalmadat ki nem beszélhetem.“

Májusi verőfény aranyozza meg a bércek csúcsait; enyhe tavaszi fuvalat készíti virulásra a virágokat. A fenyvesek haragos zöld színébe belevegyül a világosabb smaragdászöld árnyalat, mely a tavalyi galyakon fakadt friss hajtásokon keletkezve, kellemes színpompát tár szemünk elé.

Míg az alföldi rónán elnyúltak már az ismerő agácok, az illatos jászmin-bokrok s levelek, melyeket a nyár tikkasztó hősege alaposan megviselt, lankadtan hajladoznak; addig itt a kies paradisosomban, csak most kezdenek nyilni ezek, drága illatukba a havasok ezerféle virágainak illata vegyül, mit a fenyvesek balzsamos lehellete még kellemesebbé, kedvesebbé egészít ki.

A tiszta, pormentes ozondu levegő, a bőségben fakadó szénasavas forrásvizek, az egészség eme fő atributeimai erősebb mozgásba hozzák a vérkeringést, a temperált hőmérséklet s gyögyerejű füredi gyorsítják az anyagcserét, s így állandóan kellemes érzelmek uralják az ember kedélyvilágát.

Bármerre tévedjen itt tekintetünk s bárhol pihenjen meg a nézéstől kifáradt szem, mindig és mindenütt megszólal egy titkos hang, egy titkos érzélem, mely ellenállhatatlan erővel azt regeget, hogy: „Leborulok előtted istenem, szépségedet ki nem beszélhetem.“

A nyaralásra, üdülésre és gyögyulásra ide jövő vendégek száma még csekély.

Alig 40—50 család költözött ide, kik nagy

részt az erdélyi városok törzsvendégeit képviselik, s kik önelégülten végezik reggeli kurájokat a Kossuth-kutnál, élvezettel szívják a balzsamos levegőt s kedvtelve gyönyörködnek a jó zenében, melyet H a m z a. Miska nagyváradi zenekara szolgáltat.

A szorosán vett kura csak július 4-én nyílt meg s e naptól kezdve a zenekar a Kossuth-kutnál játszik reggel 6 tól 8-ig.

A vendégek kényelmére van itt étkező terem, illetve vendéglő is, melynek bérleje ugyancsak zavarba jött, midőn a vendégek tömegesen megjelenve, szálsmit, vaját s többféle hideg ételből álló osonnát kértek. Nem volt elkészülve arra, hogy egész serege a vendégeknek nála kívánja kielégíteni éhségét s csupán „sajnálom még nincs“ válasszal volt kénytelen mindenki megelégedni.

No de annál kellemesebben kárpótolhatták magukat az éhesen távozók otthonjukban; mert a kis székely fiuk és leányok tömegesen szállítják a finom, zamatos földi epret, s villától villáig járva, kelve kínálják izletes konfektjeikkel a közönséget. És a közönség mohón kapkodja el ezen egyedüli gyümölcsöt s egyrészt azonnal elfogyasztja, más részről pedig befőtöttet készít az otthon maradt családtagok s jó rokonok részére.

Az élet nagyon mérsékelt. Szobák ugy a szállodákban, miként az egyes villákban is jutányosan kaphatók. A székely becsületesség nem ismeri a zsarolást, azaz nem alkalmazza azt vendégeivel szemben.

A ki még nem volt Borszéken s egészségi okok utalják fenyves vidék felkeresésére, az ne menjen máshová, mint ide.

A külföldi furdók tán nagyobb lukszussal s több csinnal építvék, de festőbb szépségűek, olcsóbbak nem lehetnek hazánk gyöngyénél, Borszékenél.

RÉBUSZ.

HIREK.

Július 17. Szerda. Róm. kath. naptár: Elek. — Protestáns naptár: Endre. — Görög-keleti naptár (július 5.): Athanáz. — A nap kél 4 óra 22 percór, nyagszik 7 óra 50 percór.

Szabadságbarozt emléktárgyak erezagos muzeuma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délután 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.

Kölcsey-könyvtár nyitva van szerdán s szombaton 8—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

— Aradváros virilistál. Salac Gyula kir. tanácsos polgármester felhívja a legtöbb adófizető törvényhatósági bizottsági tagokat, hogy az 1896. évre érvényes adóhivatali kimutatást esetleges felszólamlás végett megtékintsék. A kimutatás betekinthező folyó hó 18-ától 25-ig a polgármesteri hivatalban.

— László főherceg nagykorúsítása. Alsóuth-ról jelentik július 15-ki kelettel: Holna július 16-án lesz László főhercegnek 20-ik születés napja, amire már egy hét óta készülnek a különben most csöndes alsóuthi kastélyban. A nagykorúsítási ünnepélyhez kiment a László főherceg ezredének zenekara is, mely a holnapi ünnepi isteni tiszteleten a templomban; valamint a díszében fog játszani, délután pedig a pompás alsóuthi parkban rendezendő nagy népünnepélyen. László főherceg egyúttal a bérmálás szentségét is fölveszi ez alkalomból Steiner székesfejérvári püspöktől, ki reggel érkezik oda. Az ünnepélyességeket a főhercegi pár egész szük családi körben tartja meg, jelen lesz József Agost főherceg, nejevel Auguszt főhercegnővel is. A nappali ünnepélyességeket este fényes tűzijáték fogja befejezni.

— A vértanuszobor rácsozata. A vértanuszobor-bizottság tegnap délután öt órakor ülést tartott, melyről a következőkben tudósítunk. Salacz Gyula kir. tanácsos polgármester elnöklété alatt jelen voltak: A t z é l Péter, orsz. képviselő, Institutóris Kálmán, Virágh Lajos, Varjassy Lajos, Schuster Illés dr., ifj. Nachtnébel Ödön. A bizottság azt tárgyalta, hogy szüksége mutatkozott a rácsozat leszállításának. A vértanuszobor rácsozata e szerinthárom centimeterrel

alacsonyabb lesz, mint eredetileg tervezve volt, ami különben az esztétikai szabályokat nem sérti.

— Desseffy püspök Karlsbadban. Desseffy Sándor osanádmegyei püspök vasárnap reggel a gyorsvonattal elutazott Karlsbadba, onnan csak a jövő hó közepe táján tér vissza. A püspök kíséretében elutazott dr. Várdy Árpád püspöki titkár is.

— Választók névjegyzéke. Tegnap járt a választók névjegyzéke elleni felszólamlások bejelentése. Hogy városunk polgársága mennyire érdeklődik a politikai események iránt, leginkább mutatja az, hogy negyven fel-szómlás történt az összeírás ellen. A tanács a napokban fogja elbírálni, hogy ezek jogosultak-e, vagy nem?

— Az aradi színház bérlete. Mint közöltük, az aradi színügyi bizottság kitüntette Leszkay András színigazgatót azzal, hogy a jövő évben lejáró öröklet megújítását (pályázat kihirdetése nélkül) felajánlta neki. Leszkay, ki valóban töle telhetőleg elkövet mindent, hogy társulata minél magasabb szinten álljon, e megtisztelő ajánlatot elfogadta s társulatának jövő évi névsorát augusztus folyamán közölni fogja az aradi színügyi bizottsággal.

— Elbocsátás a honvédség kötelekéből. Issékutz László dr. szolgálati viszonybeli segédorvos a honvédség kötelekéből f. évi augusztus hó 1-ével elbocsátatott.

— A millenniumi album. Az „Erdélyrészi Kárpátgyesület“ az ezredéves kiállítás alkalmára egy díszalbumot szándékozik kiadni, amelynek költségeihez az aradiak feleltette szép számban járultak hozzá. Az aradiak közt folytatott gyűjtés az albumkiadó egyesületnek 179 fnt 40 krt eredményezett.

— Változás a kadétok ruházatában. A hadügyminiszter a rendelte, hogy a gyalogsági kadét-iskolák növendékei az eddigi kék sapka helyett feketét kapjanak, hasonló a tiszthelyettesekéhez, sárga színűvel. A rendelet tegnap lépett életbe s a kadétok most már az új sapkát viselik. Az új sapkával azonban még egy változás is történik, a mennyiben a kabátjuk ujjain eddig viselt arany-zsínort a rendelet értelmében eltávolították.

— Prímicizia. Kedves ünnep volt a napokban Lippa városának. Egy szegény asztalomesternek, Kern Gusztávnak fia mondotta első miséjét a katolikus templomban. A fiatal papot reggel nagy közönség, a tiszolt- és a veteránegyesületek díszben kísérték apja szepreny, zöld lombokkal díszített házatól a templomig. Misa után a polgárság díszében rendezett a fiatal pap tiszteletére.

— Szerencsétlenségek a vidéken. Három szerencsétlenségről értesítenek tudósítónk. Czirka Juont — mint írják — a villám sújtotta agyon a czermoniai erdőszélen. A szegény embert munka közben érte utol a vihar és az ég tüze épen öt találta. — Hajdu Elek vadász református lelkész Lajos nevű fia a Leveles-patakba fürdés közben belefulladt. — Özv. Kovács Istvánné pécskai lakosnő, ki Mezőhegyesre ment kocsival fiát látogatni, olyképen halt meg, hogy a lovak elragadták a kocsit, mely olyan szerencsétlenül fordult, hogy az asszonyt maga alá temetve agyon nyomta.

— Ingyen utaznak. A földmivelési miniszter egyetértőleg a kereskedelmi miniszterrel intézkedett asiránt, hogy az állatköltés és tenyésztés állatvadászok megküldésének emelése, és a megfelelő tenyészanyag beszerzésének megkönnyítése céljából a köstenyészítés érdekében a tenyészállatok kísérei a III-ik osztályban ingyen utazhassanak.

— A munka áldozata. Nagy szerencsétlenség történt tegnap a Kocskemét város közelében levő Lajos-Mizse községben, a római katolikus templom építése alkalmával. Az építés előrehaladtával szükségessé vált magasabb állványok felállítása. A pallérok meg is csináltak az állványt s tegnap akarták folytatni az építést. Négy munkás felment az állványokra, de alig voltak ott fenn néhány perozig, az összerúgólt alkotmány nagy ropogással összedőlt és maga alá temette

mind a négy embert. A lezuhant munkások közül kettő oly súlyos sérülést szenvedett, hogy ott a helyben meghaltak, a másik kettő sérülései azonban csekélyebbek, úgy, hogy életben maradásukhoz van remény. Ezer szerencse, hogy az építkezésnél dolgozó többi 25—30 munkás még várt az új állványokra való felmenéssel, mert különben talán ő is ott lett volna halálúfat. A szerencsétlenségéről táviratilag értesítették a kecskeméti királyi ügyészséget. Nagy Mihály vizsgálóbíró, a várnai ügyész és több mérnök azonnal kimentek a helyszínére, a hova akkor már megérkezett a csendőrség is. Mindenekelőtt betiltották a munka folytatását és elrendelték az új állványok felállítását. Együttal szigorú vizsgálatot indítottak annak kiderítésére, hogy a szerencsétlenségért kit terhel a felelősség.

— Szerencsétlenül járt ügyvéd. Toth László dr. kecskeméti ügyvédet a napokban olyan szerencsétlenség érte, amely valószínűleg halálát fogja okozni. Az ügyvéd kocsin foglalni ment Csongrádra. Mikor ott kiküldetésének eleget tett, vissza akart kocsijával térni Kecskemétre. Örömet a szép lovakkal s azért a kocsi helyéreült s ő maga hajította a lovakat. Az egyik ló valamitől megijedt és felrugott az ülésbe. A rugás Tóth Lászlót az arcán érte. Orra egészen szétzúzódott, arczáról lement a hus s valószínűleg agyrázkódást is szenvedett. Bevitték a félégyházi kórházba, ahol gondos ápolásban részesítik. De még most se tért magához ájulásából, amiből azt következtetik, hogy aligha marad életben.

— Gyilkos feleség. A Gálszécs mellett levő Nagymezőránán Szokora János és Pavlov István juhászok kegyetlen módon meggyilkolták gazdájukat: Virág Pált. Kiderült, hogy Virág felesége buzdította erre a gyilkosokat. Virág, amióta megtudta, hogy a felesége Szokorával vitt viszonyt folytat, folyton a szemére lobbantotta a hűtlenségét, sőt nem ritkán meg is verte. Ezt elpanaszolta a felesége kedvesének, Szokorának és pajtásának, Pavlovnak; miután egész napon át itatta és etette őket; elhatározták, hogy Virágot elteszik láb alól. A két juhász estefelé kiment a mezőre a gazda e'be s mikor az országuton találkoztak, összevesztek és Virágot agyonverték. A meggyilkolt gazda még csak 25 éves volt s mindenki becsületes, munkaszerető embernek tartotta. A gyilkosokat a csendőrség elfogta és egyelőre a gálszécsi bíróság börtönébe csukatta.

— Az új kölcsön sikere. A 3 százalékos vaskapu-kölcsön a tegnapi megkezdett aláírások alkalmával Bécsben és Triestben, valamint az összes külföldi aláírási helyeken, különösen pedig Londonban az aláírási idő kezdetén oly annyira tul lett jegyezve, hogy az aláírási műveletet azonnal be kellett szüntetni. Ejjel-érkező táviratunk szerint a jegyzések túlnyomó zömét a német piacok szolgáltatták. A kölcsönt tegnap Berlinben és Frankfurtban 38 százalékkal és Londonban 4 százalékkal a kibocsátási árfolyamon felül jegyezték.

— Szociálisták bujtogatások a postaszolgák közt. A budapesti szociálista-párt emberei a múlt hónapban jöttek először közelebbi érintkezésbe a postaszolgákkal, a kiknek a sikertelen sztrájkját tulajdonképen ők rendezték. Ekkor a postaszolgák közül többen beléptek a szociálista munkáspártba s most az igazgatóság arról értesült, hogy a szolgaszemélyzet közt ezek veszedelmesen izgatnak. Az igazgatóság már megtette a kellő intézkedéseket.

— Apró tolvajlások. Csóti Nándor bádógos kocsi, Györfi József többféle bádógapöt emelt el gazdájától. Bodicskánétól pedig egy inkognitóban utazó valaki rajzolt el holmi vaslapokat. A tolvajokat nyomozzák.

— Katonazene. Ma este Nagy Lajos kert-helyiségében a helybeli cs. és kir. 33-ik gyalogezred zenekara nagy hangversenyt rendez. Az érdekes estére itt is felhívjuk a közönség figyelmét.

— Villámcsapás. Szovátán tegnap nagy égháború volt. A község felé a szomszéd faluból három paraszt ember haladt, akiket a vihar utolért. A villám lecsapott és egyiket a gyóúsujtotta. A másik kettőnek semmi baja sem történt.

— Gyanus vendég. Nagyon gyanus vendég szállt meg a múlt héten a főváros kerepesi-uti „Zöld koszu” vendéglőben. Mindössze kis kékítást keltett magával s a vendég-

könyvbe Erdélyi Vilmos, 39 éves, lebergi nyugalmazott vasuti hivatalnoknak írta be magát. Az idegen minden reggel magához vette a kis utitáskát s távozott hazulról, hogy csak reggel térjen vissza. A vendéglőnek gyanusnak tűnt ez fel s bejelentte a rendőrségnek. A kiküldött detektívek csakhamar rájöttek, hogy a gyanus idegen a kerepesi-uti ékszerészeknél törött ezüst ékszereket ajánl megvételre. Ezek után letartóztatták s megmotozták és találtak is nála egy fémbeváltó cseg által kiállított s 1 klg. 2 gr. ezüstől szóló nyugtát, egy arany órát lánczozal, egy double arany karperecszet, egy arany melltűt, 1888. R. P. felirattal és 4 darab arany gyűrűt. A nyomozás során kiderült, hogy az ékszerek a gróf Vass ellen Maros-Illyén elkövetett rablásból valók. Eldélyi tagadja a rablásban való részességét.

— Gyilkosság. Beregmege több községe alatt vizimalom van felállítva a Tiszán. Ilyen vizimalom van Jánd község alatt is, melynek molnárja tegnap délután egy máramarosmegeyi orosz tutajost fegyverével lelőtt. A molnárnak fára lévén szüksége, megparancsolta fiának, hogy az érkező tutajokról fát lopjon. A fiu szót fogadott apjának s mikor látta, hogy fát szállító tutaj közeledik a malomhoz, vizbe vetette magát s felmászott a tutajra, honnan a fahasábokat gyors egymásutánban kezdte a vizre hányni. Az orosz észrevette a fiut, egy fenyőruddal lekergette a tutajról. A molnár látta, hogy fiát az orosz nem hagyja gazdálkodni, befutott a malomházban levő puskájáért s rálőtt az oroszra. A lövés talált s az orosz hanyat vágódott a tutajon. Eetéhez kevés a remény, a golyó a mellébe furódott.

— Szerencsétlenül járt turisták. Táviratainkban már jelentettük, hogy az Ortler csúcsáról öt angol turista lezuhant. A társaság két hölgyből és három férfuból állott. A szerencsétlenséget az okozta, hogy a társaság vezető nélkül vállalkozott az Ortler meredek keleti lejtőjének megmászására és így az egymáshoz kötött kirándulók egy kőfalon kieseztek és egy kötörmelékkel borított mezőre estek. A két nő súlyosan megebesült és egyik közülök életveszélyben forog, az urak csak könnyen sérültek meg. A társaságot most a suldeni szállodában ápolják.

— Bányaszerencsétlenség. A „Gottesgegen” bányában, a mint egy katarói távirat jelenti, a hol a múlt hónapban 20 munkás veszett oda bányaégés következtében, szombaton éjjel három munkást megölt egy dinamittöltény felrobbanása. A baleset okának azt mondják, hogy a munkások egy tölténnyel vigyázatlanul közeledtek egy tárnálámpához. Azok közül a munkások közül, a kik még a legutóbbi baleset óta ugyanazon bánya „Aschenborn” tárnájában feküdtek, ma reggel hármat kihozták. A többiek a nap folyamán remélik előhozhatni.

— Századvégi nyomor. Ebben a fin de siècle-korban minden a túlzásig megy, még a nyomor is. Berlinből egy szinte hihetetlen esetet írnak a lapok: egy harminczöt éves munkás, gyermekének holttestét karjain czipelve, házról házra koldulni járt. Gyermeke éhen halt. Szegény kedvenzét el akarta temettetni, de hát a halál is pénzbe kerül. Koporsót, halotti ruhát nem adnak ingyen. Es mert a szegény munkásnak nem volt pénze, ezeket a költségeket össze akarta koldulni. A ki nem hitt szavainak, annak megmutatta a kendőbe kötött gyermekhullát. Es akadtak emberek, kiknek eszükbe jutott, hogy rendezett államban tilos a koldulás és a szegény munkást átadták a rendőrségnek. A munkást kihallgatták és állítása valónak bizonyult.

— Megszűnt állatjárvány. A földművelésügyi miniszter tegnap leiratot intézett a főváros közönségéhez, a melyben kinyilvánítja, hogy a lóállomány között járványosan fellépett takonykór megszüntnek tekintendő. A miniszter az eddig elrendelt zárlatot feloldja s a heti lóvásárok megtartását s a lovak ki és behozataltát megengedi.

GYÁSROVAT.

† Kabdebó Karolyné. Részvétel vettük az alábbi gyászlapot: Alólírottak mély fájdalommal jelentik özv. Talpasi Kabdebó Karolyné, szül. Seprősi Czárán Annának folyó hó 13-án este 7¹/₂ órakor életének, 79-ik

évében, hosszas szenvedés után történt gyászos kimúltát. A boldogultnak hült tetemei folyó hó 16-án d. u. fél 4 órakor fognak a talpasi családi sírkertben a róm. kath. egyház szer-tartásai szerint örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent mise áldozat pedig folyó hó 17-én délelőtt 10 órakor fog a csermői róm. kath. lépánia-templomban az egek Urának bemuttatni. Talpas, 1895. július 13-án. Béke hamvaira! Kabdebó Lajos, özv. águthi Körtvélyessy Miklósné szül. Kabdebó Terézia. Kabdebó Károly, mint gyermekei. Rétháti Kövér Imre, mint veje. Zlinszky Béláné szül. rétháti Kövér Róza, Körtvélyessy Miklós, György és Anna, Kabdebó Mariska, György és Jolán, mint unokái.

† Kiss halott. Dessen Popovits Szevér és neje szül. Gy. Sz. Gencsy Emma egy leányuk Irén, nemkülönben számos rokon nevében fájdalomtól megtörve jelentik felejt-hetlen fiuk, illetve tesvér és rokon Szilvi-Usnak 1895. évi július hó 16-án. életének 6-ik havában rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. A korán elhunyt kis ártatlan földi maradványai f. é. július hó 17-én, d. u. 4 órakor, Határ-utca 1-ső számú házból a gör. kel. egyház szer-tartása szerint a hely-beli alsó temetőbe fognak örök nyugalomra tétetni. Áldás lebegjen a drága holtot hamvai fölött! Aradon, 1895. július hó 16-án.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) Az aradi tornaegyesület választmánya most bocsátotta ki jelentését a legutóbbi három év alatt kifejtett működéséről. Örömmel olvassuk ebből, hogy a tagok száma folyton gyarapodik s hogy az egyesület igen élénk szerepet visz a sport minden ágában. Az 1888-ik évben a tagok létszáma következő volt: tiszteletbeli 2, alapító 2, működő 61, pártoló 29, összesen: 95 tag. Ezen évtől fogva a tagok létszáma állandóan növekedett; az 1894-ik polgári év végén volt alapító 5, tiszteletbeli 3, pártoló 103, működő 113, összesen 224. A tartalmas jelentést bizonyára élvezettel fogják olvasni az érdeklődők.

(*) Meghívás. A „Kölcssey-dalkör” t. működő tagjai felkéretnek miszerint, ma este 8 órakor az énekpróbán megjelenni sziveskedjenek. Az előnézés.

(*) Az aradi kereskedő ifjak körének mindazon tagjait felszólítja az elnökség, kiknél az egyesületi könyvtárból könyv van, hogy azokat szerdán és csütörtökön esti 1/2 9-től 10 óráig az egyesület ideiglenes helyiségében (Szabadságtér 11. szám.) átadni minél előbb sziveskedjenek. Jelen intézkedés a könyvtár újból való rendezése érdekében okvetlen szükséges.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

* Új Idők. A millenniumi kiállítás érdekes „műsorából” nem rég bemutatta az „Új Idők” című hetilap a magyar falvak és lakoházak csoportozatát. Legújabb számában pedig megkezdte a népviseletek bemutatását írásban és képben. A jelesen szerkesztett lapnak szépirodalmi tartalma is kiváló méltatást érdemel. Egyszerre közöl nagyobb elbeszéléseket Mikszáth Kálmántól, Herczeg Ferenczttől és Bródy Sándortól. A többi közlemények közül érdekes Kéry Gyula közleménye a királyné bártfai nyaralásáról. Az illusztrációk művészi magasiaton állnak és elég tekintetben a mai szám műmellékletére utalni, mely Bada Ottó „Almodozás” című képének kitűnően sikerült reprodukciója. Mutatványszámokat a kiadóhivatal (Andrási-ut 10. szám) kívánatra bárkinek ingyen küld.

TÁVIRATOK.

Bánffy báró Bécsben.

Bécs, július 16. (Saj. tud. táv.) Bánffy Dezső báró magyar miniszterelnök ma reggel ideérkezett.

Budapest, július 16. (Saj. tud. táv.) A „Bud. Tud.”-nak távirják Bécsből, hogy Bánffy báró miniszterelnök ma Ischlbe utazott.

Letartóztatott lelkész.

Nagybecskerek, július 16. (Saj. tud. táv.) Markovics Miklós dobriiczai görög-

2901/1895. szhoz.

807

1982/1895. tkv. sz.

809.

3039/1895. sz.

A világosi járás fszbirójától.

Erdészeti bértárgyak árverése.

Az alulírt főerdőhivatal kerületében levő erdőtisztások és egyéb erdészeti bértárgyaknak f. évi november hó elsejétől leendő bérbeadása iránt az árverések a következő sorrendben fognak megtartatni.

F. évi július hó 29-én d. e. 10 órakor a lippai főerdőhivatal irodájában, valamint a csálai erdősz irodájában.

F. évi július hó 30-án d. e. 10 órakor a berzovai erdősz irodájában és Szépfalu (Schöndorf) községházánál.

F. évi augusztus 2-án d. e. 10 órakor az apátfalvai és a valyemarei erdész irodájában.

F. évi július hó 31-én d. e. 10 órakor a pécskői és dorgosi erdész irodájában.

F. évi augusztus 1-én d. e. 10 órakor a tótvaradi és sistarovecki erdész irodájában.

A részletes feltételek, valamint az árverés alá kerülő bértárgyak kimutatása ezen főerdőhivatalnál és az illető erdőgondnokságoknál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Lippán, 1895. évi július hó 7.

M. kir. főerdőhivatal.

384/1895. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke a város tulajdonát képező, az itt alább felsorolt földeknek bérbeadása iránt f. é. július 29-én délelőtt 10 órakor árverést tart.

Bérbeadás alá kerülnek:

1. A jelenleg Gaál Pál által haszonbérben tartott «Vertiogrét» dűlőbéli 32^{386/1100} holdnyi terület 1895. évi október hó 1-től 3 egymás után következő évre; a kikiáltási ár holdankint évi 12 frt 02 kr bér.

2. A Heller Jakab által bérben tartott «Nagylegelő» dűlőbéli 54^{190/1100} holdnyi terület f. é. október 1-től egymásután következő 3 évre, kikiáltási ár holdankint 12 frt 50 kr. évi bér.

3. Heller Jakab által bérben tartott «Nagyvendéglő» dűlőbéli 181 hold terület f. é. október 1-től 3 egymásután következő évre kikiáltási ár holdankint 7 frt 65 kr. évi bér.

4. A Heller Jakab által bérben tartott «Nagyvendéglő» dűlőbéli 365^{297/1100} holdnyi terület f. é. október hó 1-től 3 egymásután következő évre, kikiáltási ár holdankint 9 frt 85 kr. évi bér.

5. A Szcesánszky Zsika és társai által bérben tartott a «Balta Mikó» dűlőben fekvő 73^{148/1100} holdnyi terület 1895. évi október hó 1-től 3 egymásután következő évre kikiáltási ár holdankint 18 frt 06 kr. évi bér.

6. A Spitzer Ignác által bérben tartott a «Balta Mikó» dűlőben fekvő 80^{160/1100} holdnyi terület f. é. október 1-től 3 egymásután következő évre, kikiáltási ár holdankint 10 frt 01 kr. évi bér.

7. A Spitzer Ignác által bérben tartott 98^{386/1100} holdnyi területű Gombár rét 1895. évi október hó 1-től 3 egymásután következő évre, kikiáltási ár 796 frt évi bér.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1895. évi július hó 8-án tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay Gyula
aljegyző.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kiserjői kir. járásbírók mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Aradmegye gyám-pénztára végrehajtónak Bogye Szófia férj. Szirb Mojszáné és kkoru Bogye Mitru képviselőben Bogye Gabrila m. gyámja, mindnyájan mint neh. Bogye Mitru törv. örökösai végrehajtást szenvedő elleni 286 frt 48 kr tökekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyben a kir. törvényszék (a kiserjői kir. járásbírók) területén levő Aradmegyében fekvő az ottlakai 22. sz. tkvben A. I. 7. rsz. beltelkes házból álló ingatlanságra 484 fl. és ugyancsak a 22. sz. tkvben A. I. 8.-ra felvett külállományu földből álló ingatlanságra a C. 7. alatt özvegy Bogye Mitruné szül. Ungurián Gyula javára bekebelezett szolgálmi jog épségben fentartása mellett az árverést 612 forintban ezennel megállapított kikiáltási árnban elrendelte, és hogy a fennbb megjelölt ingatlanok az 1895. évi augusztus hó 8-ik napján d. e. 11 órakor Ottlaka községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 48 frt 40 kr és 61 frt 20 kr készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kiserjőn, 1895. évi április hó 22-én, a kiserjői kir. járásbírók mint telekkönyvi hatóság.

Tulcán

kir. aljbíró.

14640/1895.

Hirdetmény.

A torontálmegyei jegyzői szakiskola szabályzatainak kivonata nevezett iskola igazgató-sága által nekünk megküldetvén, közhírré tesszük, hogy ezen szabályzat levéltárunkban az iránt érdeklődők által bármikor megtekinthető.

Arad, 1895. július hó 10.

A városi tanács.

11185/1895.

Hirdetmény.

Az Arad és Uj-Arad, továbbá a városház és az aradi vár között építendő új hidak ügyében a nagyméltóságú kereskedelemügyi miniszterium 16983/I. 1895. számú rendeletével kitűzött pótbéjárás folyó évi augusztus hó 23-ikán délelőtt 9 órakor fog megtartatni.

Összejöveteli hely Aradváros városházánál az I. emeleti kis ülésterem.

Ezen helyszíni bejárásra mindazok, akik magukat érdekeltnek tekinthetik, oly figyelemzetéssel hivatnak meg, hogy a műszaki műveletek a polgármesteri hivatalnál a hivatalos órák alatt folyó évi augusztus 8-tól 22 ig bezárolag terjedő 15 nap alatt lesznek megtekinthetők.

Arad, 1895. június 1-én.

A városi tanács.

8146. kh.

Hirdetmény.

A szomszédos községek szarvasmarha állományában járványszerűleg fellépett ragályos betegségekről beérkezett értesítések alapján, habár a ragály behurcolásának meggátítása végett hatóságilag minden elbírt óvintézkedés foganatosítva lesznek, mégis el nem mulaszthatom felhívni a gazdaközönseget, miszerint ujonnan vásárolt szarvasmarháit legalább 8 napon át állólózva, más marháival való érintkezéstől vissza tartva megfigyelje, bármint egészségi változását azonnal bejelentse, nehogy ezen ujonnan vásárolt állatokkal Aradváros marhaállománya ragályos betegséggel befertőztessék, a legelő elzárassék, ugy a heti mint a közlő marhavásár megtartása veszélyeztessék s egyesek felületes és gondatlan eljárásai által az egész gazdaközön-ség érzékenyen sújtassék.

Arad, 1895. évi június hó 26.

Sarlot Domokos
főkapitány.

Pályázati hirdetmény.

Az elhalálozás tolytán megüresedett uj-szent-annai körorvosi állásra pályázatot nyitok. A körorvosi kerület székhelye Uj-Szent-Anna, hol a körorvos lakni tartozik, a körhöz Uj-Szent-Anna, Ó-Szent-Anna nagyközségek és Ó-Fazekas-Varsánd és Uj-Fazekas-Varsánd kisközségek tartoznak.

A körorvos javadalmazása: 500 frt évi fizetés, 50 kr látogatási díj és a székhelyen halottkémlésért esetenként 20 kr.

Felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1876. évi XIV. t.-cz. 143. §-a értelmében felszerelendő kérvényeket alólirt fősolgabíróhoz az alább kitűzött választási napot megelőző nap d. u. 6 órájáig nyújtsák be.

A választásra határidőül 1895. évi július hó 31-ik napjának d. e. 10 óráját Uj-Szent-Anna község székházához tűzöm ki.

Világos, 1895. július 10.

Kabdebó

804.

főszolgabíró.

Bérbeadási árlejtési hirdetmény.

A mezőhegyesi m. kir. ménesintézetnél 1896. évi január elsejétől számítandó három évre bére adatnak a következő vállalatok:

1. Vasuti vendéglő.
2. Központi szálloda.
3. Nagy vendéglő.
4. Kis
5. Sütőde.

Zárt ajánlatok 10% bánatpénzzel elátva alólirt címre legkésőbb f. évi augusztus hó 20-ig nyújtandók be.

Bővebb felvilágosítást ad a mezőhegyesi ménes-birtok igazgatósága.

801.

(Utánnyomás nem díjaztatik)

12017/1895.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. földmívelésügyi miniszteriumnak 35872/895 szám alatt kelt rendelete nyomán közhírré tesszük, hogy a csász. kir. belügyminiszter f. évi május hó 25-én a «Dresdener Journal» 120. számában közzétett értesítése szerint élő sertéseknek Kőbányáról Szászországba való bevitelét további intézkedésig teljesen megtiltotta.

Aradon, 1895. június 6-án.

A városi tanács.

14023/95.

Hirdetés.

A nagym. földmívelésügyi m. kir. miniszter ur 43361/95. sz. a. kelt rendelete nyomán ezen közhírré tesszük, hogy a sertések Magyarország járványmentes és külön forgalmi korlátozások alá nem vett községeiből Budapestre a következő feltételek mellett szállíthatók.

1. A sertések a ferencvárosi rendező pályaudvar petroleum-raktár rakodóján rakandók ki.
2. A sertések csakis budapesti hentések számára érkehetnek, azok kocsin közvetlenül az illető hentésekhez szállítandók és megérkezésük után legkésőbb 48 óra alatt leszurandók.

Arad, 1895. július hó 2.

A városi tanács.